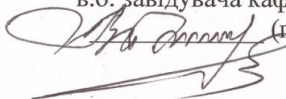

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри української
філології та журналістики
протокол від 03.09.2020 р. № 2

в.о. завідувача кафедри

 (проф. Володимир ОЛЕКСЕНКО)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СУЧАСНІ НАУКОВІ ЛІНГВІСТИЧНІ ПАРАДИГМИ

Освітньо-професійна програма «Філологія (Українська мова та література)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація Українська мова та література

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Херсон 2020

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Сучасні наукові лінгвістичні парадигми
Тип курсу	Вибіркова компонента
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити /90 годин
Семестр	II семестр
Викладач	Гайдаєнко Ірина (Irina Gaidaienko), кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики https://scholar.google.com/citations?user=gpLvD4AAAAAJ&hl=uk&authuser=1
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2956 http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/Eduprograms/035mag.aspx
Контактний телефон, месенджер	0506645557
Email викладача:	irina@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Вівторок, 15:00-16:00, ауд. 469 або за призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, семінарські заняття, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	Диф.залік

2. Анотація до курсу

Курс спрямовано на систематизований розгляд найактуальніших проблем комунікативної лінгвістики. Розкрити її предмет, завдання, категорії, методологію, загальні закони спілкування за допомогою мови, організацію засобів мовного коду, вплив на мову психічних, соціальних, культурних чинників тощо. Тому предметом особливої уваги є власне мовні елементи комунікації - дискурс, мовленнєвий жанр, мовленнєвий акт.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу є поглиблення теоретичного і професійного рівня майбутнього лінгвіста, дослідника мови, забезпечити розширення загально лінгвістичної компетенції мовознавця, а також поглиблення вивчення актуальних проблем сучасної лінгвістики, ознайомити з її основними напрямками, ідеями і проблемами, методами дослідження в межах мовознавчої парадигми.

Завдання: узагальнити та систематизувати теоретичні знання про мову; ознайомити з новими течіями і напрямками лінгвістики ХХІ ст. та теоретико-категоріальним і методологічним апаратом сучасної лінгвістики; узагальнити історичні засади та чинники формування лінгвістики; систематизувати принципи сучасної лінгвістики; розглянути основні розділи сучасних мовознавчих досліджень; визначити наукову, концептуальну та мовну картини

світу; узагальнити та систематизувати процеси концептуалізації і категоризації на основі спостереження мовних фактів; удосконалити інформаційну культуру студентів (уміння працювати зі словниками, підручниками, хрестоматіями та додатковою літературою, з залученням Інтернету тощо; поглибити навички критичного мислення у роботі із спеціальною літературою.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Фахові компетентності:

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Загальні компетентності:

ФК-1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. **ФК-6**

Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК-7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання

ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти українського мовознавства та літературознавства.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
3 кредити\ 90 годин	16	14	60

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента

1	II	035 Філологія (Українська мова та література)	1	вибіркова компонента
---	----	---	---	----------------------

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

1. Мультимедійний комплекс: Ноутбук Lenovo IP 110-151 -BR
2. Проектор Benq MS 527 з екраном GrandView на тринозі
3. Акустична система 2.0 Edifier R18 black
4. Мультимедійний комплекс:
5. Ноутбук ASUS x 502 CA (x 502 CA - KKOSS) white
6. Проектор Optoma S 310
7. Екран Vrateck PSDC 72 мобільний 72 (4: 3) 145 x 10
8. Акустична система ACME by krator» Multimedia speaker Model:SS111W (2x2,5 Вт)
9. Відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ: eKhSUIR.kspu.edu

7. Політика курсу

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом поточного оцінювання. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із деканатом і керівником курсу.

Політика академічної доброчесності: участь у різних формах аудиторної активності має ґрунтуватися на опрацьованих джерелах, літературі та особистому їх осмисленні, виконанні самостійної роботи, практичних і творчих завдань. ІНДЗ має відображати самостійну пошукову діяльність студента й не містити будь-яких форм плагіату. Поточне оцінювання та бали за ІНДЗ є підставою для зарахування вивченого курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: теоретична і практична складові курсу мають бути представлені на запланованих аудиторних заняттях. ІНДЗ подаються не пізніше, ніж за тиждень після закінчення аудиторних занять. Допускається пізніша подача на підставі поважних причин. Перескладання модулів передбачається на підставі поважних причин за погодженням деканату та керівника курсу.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчальн ого заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Наукові парадигми сучасної лінгвістики					
Тиждень 1 дата, академічних годин	<p>Тема 1. Лінгвометодологія План</p> <p>1. Предмет, об'єкт і головні завдання лінгвометодології.</p> <p>2. Ключові поняття лінгвометодології: методологія, парадигма, епістема.</p> <p>3. Характеристика головних наукових парадигм лінгвістики (порівняльно-історична (генетична) парадигма, структуралістська (таксономічна) парадигма, комунікативно-функціональна (прагматична) парадигма, когнітивна (когнітивно-дискурсивна) парадигма, синергетична парадигма).</p> <p>4. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.</p>	Лекція 4 год. Практичне заняття 4 год. Самостійна робота 10 год.	1,2,3,5,6	<p>1. Законспектувати наукові джерела: ХГайдаєнко І.В. Канали комунікації та лексичні засоби їх вираження (на матеріалі назв чуттєвої сфери) Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика". Збірник наукових праць. Випуск II. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. - С. 174-180. стислий конспект.</p> <p>2. Підготувати доповідь із презентацією до теми «Загальні лінгвістичні методи дослідження мови»</p>	16- конспект лекції (2б); 5б.- усна відповідь на практичному занятті - 5*2=10год.; 0,5 б. - 1год. самот. робота 10*0,5=5 Максимальний бал - 17б

<p>Тиждень 2 дата, академічних годин</p>	<p>Тема 2. Психолінгвістика План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психолінгвістика: витоки, об'єкт, предмет, становлення. 2. Американські школи психолінгвістики: дескриптивізм і генеративізм. 3. Проблема породження (продукування) мовлення. 4. Проблема сприйняття й розуміння мовлення та тексту. 5. Проблема онтогенезу мовлення. 6. Проблема пам'яті у психолінгвістиці. Пам'ять - знання - компетенція. 7. Проблема ментального лексикону. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту. 	<p>Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 10 год.</p>	<p>1,2, 4</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів психолінгвістики 2. Підготувати доповідь з теми «Внутрішня структура психолінгвістики й міждисциплінарні зв'язки» з презентацією 	<p>1б.- конспект лекції</p> <p>5б.- усна відповідь на практичному занятті;</p> <p>0,5 б. - 1год. самост. робота 10*0,5=5</p> <p>Максимальний бал - 11</p>
<p>Тиждень 3 дата, академічних годин</p>	<p>Тема 3. Етнолінгвістика та лінгвокультурологія План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт та предмет етнолінгвістики. 2. Етнолінгвістика та інші наукових галузей і лінгвістичних дисциплін. 3. Джерела етнопсихолінгвістики й лінгвокультурології, їхнє становлення. 	<p>Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 10 год.</p>	<p>1,2</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти електронну схему "Джерела етнопсихолінгвістики й лінгвокультурології, їхнє становлення". 2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів етнолінгвістики. 3. Підготувати доповідь «Проблема етносу, його ознак та етнічної ідентичності в етнолінгвістиці» 	<p>1б- конспект лекції</p> <p>5б.- усна відповідь на практичному занятті</p> <p>0,5 б. - 1год. самост. робота 10*0,5=5</p>

	<p>4. Гіпотеза лінгвістичної відносності, теорії співвідношення мови та мислення.</p> <p>5. Психологічні параметри етнічної ідентичності.</p> <p>6. Проблема співвідношення мови й культури.</p> <p>7. Етнокультурна компетенція та її складники</p>				Максимальний бал - 11
Тиждень 4 дата, академічних годин	<p>Тема 4. Сучасні соціолінгвістичні дослідження План</p> <p>1. Соціолінгвістика, предмет, об'єкт, джерела.</p> <p>2. Становлення соціолінгвістики.</p> <p>3. Напрями сучасних соціолінгвістичних досліджень.</p> <p>4. Проблема соціальної диференціації мови. Форми існування, соціальні різновиди мови і форми міксації мов.</p> <p>5. Проблема мовної ситуації. Мовні контакти. Диглосія і білінгвізм (полілінгвізм). Проблема мовної норми та варіативності.</p> <p>6. Проблема колективного вибору мови. Мовна</p>	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 10 год.	1,2	Написати тези-відповіді до теми «Методи соціолінгвістичних досліджень» з <i>презентаційними схемами, таблицями.</i>	1б- конспект лекції 5б.- усна відпов. на практичному занятті; 0,5 б. - 1год. самост. робота 10*0,5=5 Максимальний бал - 11

	політика. Проблема мови і влади. Інтерлінгвістика. Міжнародні мови. 7. Методи соціолінгвістичних досліджень				
Тиждень 5 дата, академічних годин	Тема 5. Когнітивна лінгвістика та лінгвоконцептологія План 1. Предмет, об'єкт, джерела когнітивної лінгвістики. 2. Завдання, принципи й напрями когнітивної лінгвістики. 3. Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці. Прототипна семантика. 4. Принципи і проблеми когнітивної семантики. 5. Проблема структур репрезентації знань. 6. Когнітивне моделювання. 7. Лінгвоконцептологія: завдання та головні поняття. 8. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці. 9. Методика концептуального аналізу.	Лекція 4 год. Практичне заняття 2 год. Самостійна робота 10 год.	1,2,5,6	1. Створити електронну презентацію "Методика концептуального аналізу". 2. Укласти електронний (у вигляді презентації) словник термінів з когнітивної лінгвістики 3. Підготувати доповідь з презентацією «Джерела когнітивістики».	16- конспект лекції (26); 5б.- усна відпов. на практичному занятті; 0,5 б. - 1год. самост. Робота 10*0,5=5 Максимальний бал - 126
Тиждень 6 дата, академічних годин	Тема 6. Лінгвістика тексту План 1. Предмет, об'єкт, становлення лінгвістики тексту.	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	1,2.	1. Створити електронну презентацію до питання "Методи дослідження тексту".	16- конспект лекції 5 б.- усна відпов. на

2. Напрями лінгвістики тексту.
3. Текст і текстома: проблема дефініції. Проблема категорійної ієрархії тексту. Типологія текстових категорій. Проблема контексту.
4. Імплицитний план тексту. Герменевтика.
5. Проблеми інтерпретації

Самостійна
робота 10
год.

вигляді презентації) словник термінів до теми. практичному занятті;

3. Підготувати доповідь з теми «Герменевтичні техніки»

0,5 б. - 1 год. самост. робота 10*0,5=5
Контрольна робота - 27 б.
Максимальний бал - 38

тексту.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання
Модуль 1. Комунікативна лінгвістика - наука нового типу

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 - 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни «Комунікативна лінгвістика», формою семестрового контролю якої є диф.залік

Модуль 1. Комунікативна лінгвістика - наука нового типу

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)			
1.	Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)		
	- конспект лекції	2 год. - 1 б.	8
	- усна відповідь на практичному занятті	2 год. - 5 б.	35
2.	Самостійна робота	1 год. - 0,5 б.	30
3.	Контрольна робота	27 б.	27
4.	Разом балів		100
Вибіркові види діяльності (робіт)			
1.	-участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - неформальна та інформальна освіта здобувача		max 10

Здобувачі, які брали участь у науково-дослідній роботі (підготовка наукової статті, участь у науковій конференції, семінарі, конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, неформальній та інформальній освіті), можуть отримати **бонусні (заохочувальні) бали - до 10 балів.**

Взаємозв'язок між програмними результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Види робіт	Усне опитування (виступ, доповідь, участь у обговоренні)	Практичні (лабораторні, семінарські) роботи	Письмові роботи (контрольні)
Програмні результати навчання (ПРН)			
ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	+	+	+
ПРН-3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі	+	+	+

ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	+	+	+
ПРН-9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти українського мовознавства та літературознавства.	+	+	+

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основних

1. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії: Монографія. - Вид. 2-ге, випр. і доп. - Донецьк: ДонНУ, 2007. - 219 с.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. - Полтава: Довкілля - К, 2008. - 712 с.

Допоміжних

3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. / Ф. С. Бацевич. - К. : ВЦ «Академія», 2009. - 344 с.
4. Гайдаєнко І.В. Дистрибутивний аналіз як метод дескриптивної лінгвістики //Збірник наукових праць. "Південний архів". Філологічні науки.- Вип. XXI.- Херсон.- Видавництво ХДУ,2003.- С.130-133.
5. Гайдаєнко І.В. Наукові засади когнітивної лінгвістики//Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика". Збірник наукових праць. Випуск IV. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2006. - С. 292-295.
6. Гайдаєнко І.В. Концепт як системне утворення //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": Збірник наукових праць. Випуск XV. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2011. - 398с. С.10-13.
7. Гайдаєнко І.В. Канали комунікації та лексичні засоби їх вираження (на матеріалі назв чуттєвої сфери) Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика". Збірник наукових праць. Випуск II. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. - С. 174-180.
8. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підруч. / О. О. Селіванова. - Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. - 350 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.usingenglish.com>
2. <http://www.world-english.org>
3. http://en.wikipedia.org/wiki/English_language_learning_and_teaching
4. <http://www.english-at-home.com>